

Invoering van het betalingsbevel: aanslag op de zwakkere consument!

Volgende week wordt het wetsontwerp over het betalingsbevel gestemd in de kamer. Waarover gaat het? Betalingsachterstanden zijn voor heel wat kmo's en zelfstandigen een probleem. Ze leiden zelfs tot de aanvraag van het faillissement. Een Europese verordening moest in Belgische wetgeving gegoten worden om 'onbetwiste schuldvorderingen' eenvoudiger, makkelijker en sneller te regelen. De verordening geldt voor grensoverschrijdende transacties.

Het Belgische wetsontwerp beperkt zich niet tot de Europese Verordening. Het bevat eenzelfde regeling voor binnenlandse transacties, zowel voor handelaars als voor consumenten. Net bij die laatste groep wringt het schoentje.

De regeling bestaat uit een eenzijdig verzoekschrift, op basis van een standaardformulier, dat de schuldeiser neerlegt bij de rechtbank. Dit formulier moet niet door een advocaat ondertekend zijn en hoeft geen schuldbekentenis van de schuldenaar te bevatten. Deze laatste hoeft zelfs niet verwittigd te worden, een aanmaning sturen moet ook al niet. Eén factuur missen in je brievenbus is genoeg om een gerechtelijke procedure te kunnen starten.

Als je geen officieel verzet aantekent binnen de 30 dagen, krijgt het bevel een 'uitvoerbare titel', wat zoveel betekent als de verplichting tot betaling en schuldbekentenis.

Er zijn verregaande gevolgen zeker voor de sociaal minder weerbare groepen. Daarnaast lacht deze procedure met fundamentele rechtsregels en met de inspanningen van organisaties, CAW's, OCMW's en regeringen voor schuldbemiddeling. Het is verbazingwekkend dat men er überhaupt aan denkt om deze regeling in te voeren.

Het recht op wederwoord wordt met de voeten getreden: het betalingsbevel komt er zonder dat er ook maar enige mogelijkheid is tot repliek van de schuldenaar. Hij weet zelfs van niets. In praktijk kan je door één onbetaalde rekening die tussen de reclame is blijven steken, een betalingsbevel in je bus krijgen. Een bevel dat gebaseerd is op stukken voorgelegd door de schuldeiser. Als de schuldenaar geen verzet aantekent, bekent hij automatisch schuld. Het recht op wederwoord ontwijken kan alleen met een 'voldoende bijzondere' reden. De grote betalingsachterstanden liggen bij de handelstransacties en de overheid, je kan hier niet spreken van een gegronde reden.

Ook onbegrijpelijk is dat men het heeft over 'onbetwiste' schuldvorderingen. Hoe trek je die conclusie als de tegenpartij niet gehoord wordt? Begrijpe wie kan...

De bescherming van de consument wordt in principe opgeheven met deze wet. Als je de consument dezelfde juridische slagkracht toedicht als een groot bedrijf, dan zet je een stap uit de realiteit. Het niet aantekenen van verzet is in het wetsontwerp een schuldbekentenis. Nochtans zijn de redenen om niet te reageren heel divers: radeloosheid, gebrek aan administratieve en juridische kennis, ... Je moet zelf uitzoeken of de aangerekende bedragen, verwijlinteressen en administratieve kosten terecht zijn en binnen de wetgeving vallen. Kan je dat niet, dan moet je deze na 30 dagen betalen, zelfs al

zouden deze onwettig zijn! De rechter moet enkel kijken over de schuldeis en de bedragen gegrond 'lijken'. Beroep is niet meer mogelijk.

Waarom ondergraaft de overheid het beleid van de eigen- en andere regeringen? Schulden zijn bij een zeer grote groep een probleem. Veel van deze mensen komen uit een armoedesituatie, anderen worden door hun schulden in de armoede gedreven. Gelukkig maar dat er op het terrein diensten en organisaties actief zijn, die zo goed en zo kwaad mogelijk trachten om mensen te helpen. Schuldbemiddeling is een sector waarin al stevig geïnvesteerd is. De OCMW's en CAW's worden dagelijks met schrijnende gevallen geconfronteerd. Vanuit de verenigingen van mensen in armoede worden schulden steeds beschreven als de zwaarste last om dragen. De deurwaarder aan je deur krijgen is voor deze mensen een nachtmerrie.

Met het huidige wetsvoorstel worden al deze diensten in de wind gezet. Welk commercieel bedrijf zal nog open staan voor pogingen om schulden geleidelijk in te vorderen met oog voor de reële situatie van deze mensen? Een heel bevoegdheidsdomein van de gemeenschappen en de gemeentes wordt alle slagkracht ontnomen door een federaal wetsvoorstel. Er zijn al voor minder belangenconflicten ingeroepen.

Wij vragen het ons oprecht af waarom dit wetsontwerp is ingediend. Het wegwerken van de gerechtelijke achterstand is het zeker niet. Als je de deur openzet voor massale claims tegen consumenten, dan mag je procedure nog eenvoudiger zijn. De kortere procedure weegt niet op tegen de macht van het getal.

Europa vraagt om de grensoverschrijdende transacties te regelen. De kmo's hun betalingsachterstand komt voornamelijk van andere bedrijven en de overheid. Ook daar ontbreekt de noodzaak om de binnenlandse consumententransacties mee op te nemen in deze wet.

Wij pleiten niet voor een stilstand, wel voor degelijke wetgeving. Eerst en vooral is het noodzakelijk om de binnenlandse consument uit deze regeling te halen. Aangezien dit niets te zien heeft met de Europese verordening kan je hier wel de tijd voor nemen. Indien je de procedure wil aanpassen, wat voor ons niet uitgesloten is, doe het dan goed en doordacht. De federale overheid moet overleggen met de sector die bezig is met schulden en schuldbemiddeling, met consumentenorganisaties, deurwaarders, vertegenwoordigers van steden en gemeenten, deelstaatregeringen en armoedebestrijdingorganisaties. Het goedkeuren van het huidige voorstel zou niet enkel asociaal zijn maar ook een fundamenteel teken van ondoordacht, slecht bestuur.

Welzijnszorg vzw, Armoede uitsluiten. Bert D'hondt, medewerker politiek beleid,

Deze tekst wordt mee onderschreven en ondersteunt door:

- **Verbruikersateljee**, Beweging voor de kleine consument
- **Vlaams Centrum Schuldbemiddeling**, steunpunt voor diensten schuldbemiddeling van OCMW en CAW.
- **ACW**, koepel van Christelijke werknemersorganisaties